

4. Голобородько В.М. До питання про науково-педагогічну діяльність М.І. Пирогова./ В.М. Голобородько // Матеріали ІІ наук.- практ. конференції, м. Хмельницький. – 1993.– с.173.
5. Мацько С. Розвиток української освіти 19ст. крізь призму ідей Михайла Драгоманова/ С.Мацько //Педагогічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. І. М. Шоробура. - Хмельницький : ХГПА, 2013. – Вип.15. – 799 с.
6. Добролюбов Н. А. О значении авторитета в воспитании (Мысли по поводу «Вопросов жизни» г. Пирогова) // Собр. соч.: В 9 т. – М., 1961. – Т.1. – С. 493-514.
7. Лист попечителя Київського учбового округу М.І. Пирогову від 13 жовтня 1859 р. міністру народної освіти про відкриття недільної школи в Києві// ЦДІА України. - Ф.707. – Оп.25.-Спр.352. – Арк.11.
8. Лотоцкий А. Народное образование в Подольи в его прошлом и настоящем / А. Лотоцкий // Образование. – 1899. – № 4. – С. 73.
9. Смирнов В.И. Педагогическое образование в России конца – начала вв./ В.И. Смирнов//Педагогика – 2002. – № 5. – С. 17-21.
10. Труды Подольского епархиального историко- статистического комитета / под ред. Н.И. Яворовского, Е.И.Сецинского. – Каменец Подольск: Тип. Под. губ. правл., 1893. – Вып. 6. – XII, 560, 76 с.

В статті аналізуються історія та розвиток педагогічної освіти на Поділлі в духовних навчальних закладах освіти другої половини XVIII-XIX століть, які прямим чином залежали від реформаційних процесів, здійснених Росією у зазначений період. В статті аналізуються особливості професійної підготовки вчителя в історичному поступі на території Поділля. Доведено, що стан педагогічної освіти на Поділлі був яскравою ілюстрацією суті політики російського уряду в галузі освіти.

Ключові слова: Поділля, педагогічна освіта, Російський уряд, духовна семінарія, недільна школа.

В статье анализируются история и развитие педагогического образования на Подолье в духовных учебных заведениях второй половины XVIII-XIX веков, которые прямым образом зависели от процессов реформирования, осуществленных Россией в указанный период. В статье анализируются особенности профессиональной подготовки учителя в историческом развитии на территории Подолья. Доказано, что состояние педагогического образования на Подолье был яркой иллюстрацией сути политики русского правительства в области образования.

Ключевые слова: Подолье, педагогическое образование, духовная семинария, воскресная школа.

УДК 371.214.114

О.Ю. Пінаєва, Ю.М. Федик, О.М. Кармазіна
м. Вінниця, Україна

АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Сучасна освіта покликана бути важелем трансформації суспільства і відіграє важливу роль. Гуманізація у поєднанні з бурхливим науково-технічним розвитком зумовлюють необхідність перегляду всіх компонентів навчально-виховного процесу в ВНЗ, вимагають зміни стосунків педагогів і студентів, передбачають взаєморозуміння й довіру в усіх видах їх суспільної діяльності.

Використання засобів навчання нового покоління у професійно-практичній підготовці не вимагає від вчителя технологій значної позафахової підготовки, тобто вимоги до підготовки не перевищують компетенцій, які достатньо мати при використанні звичайних технічних засобів навчання. Ефективність сучасних мультимедійних засобів навчання, яка визначається їх інтерактивністю, мобільністю, багатофункціональністю значно перевищує ефективність традиційних технічних засобів навчання.

Найголовніше, про що не слід забувати: позитивні властивості засобів нових інформаційних технологій навчання можуть виявлятися тільки тоді, коли вони органічно поєднуються з традиційними засобами, органічно вписуються у існуючі організаційні форми навчання, доповнюючи систему засобів навчання.

Аналіз останніх досліджень, в яких започатковано розв'язання проблеми. Аналіз фахової та психолого-педагогічної літератури, дисертаційних досліджень, свідчить про посилену увагу до проблеми використання інформаційних технологій в навчальному процесі. Так, зокрема, низку робіт присвячено визначенню та формуванню професійно значущих якостей фахівців для успішного виконання певної професійної діяльності (Р. Гуревич, А. Панфилова, О. Пехота, О. Пометун, І. Підласий, О. Трошкін) [1, с. 3].

Метою статті є теоретичне обґрунтування шляхів використання інформаційних технологій викладачами у процесі підготовки майбутніх фахівців, а також доцільності застосування інформаційних технологій в процесі навчання.

Виклад основного матеріалу. Головне завдання професійного навчання вчителів технологій в новій парадигмі випереджальної освіти полягає у допомозі студентові пройти шлях самореалізації. Однак орієнтація професійної освіти на світ праці, як і раніше, залишається в силі, оскільки найважливіша частина самореалізації людини здійснюється в трудовій діяльності.

Педагогічний процес у вищому навчальному закладі вибудовується за різними принципами та концепціями. Саме концепція гуманізму – це основна засада освітянської політики, а виявлення творчих здібностей студентів – провідний аспект гуманізації. Тенденції розвитку сучасних інноваційних технологій освіти пов'язані з гуманізацією освіти, яка сприяє самоактуалізації і самореалізації особи.

В умовах реформування вищої освіти значне місце займає пошук та застосування ефективних методів і засобів навчання, розробка методичних систем, технологій викладання, підвищення дієвості навчання в цілому.

Під педагогічними інноваційними технологіями розуміється якісно нова сукупність форм, методів та засобів навчання, виховання й управління, яка приносить суттєві зміни у результат педагогічного процесу [4].

У сучасному навчально-виховному процесі ВНЗ активізувався пошук інноваційних форм і методів роботи у навчальній діяльності студентів. Пошук нових оптимальних форм побудови педагогічного процесу допомагає викладачам здійснювати якісну підготовку майбутніх фахівців. Насамперед, це інтерактивні технології навчання, які тісно переплітаються з традиційними методами навчання.

Вихід на інноваційні технології освіти, мета яких підготувати конкурентоспроможного спеціаліста з необхідним рівнем особистих і професійно значущих якостей, що оптимально задовольняють запити освіти, відкриває нові горизонти для навчальної діяльності [2].

Підхід та впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес дає змогу готувати конкурентоспроможних фахівців з високим рівнем кваліфікації, який відповідає вимогам сучасної школи, з творчим мисленням та прагненням до постійного професійного вдосконалення.

Змінність і динамічність сучасного життя вимагають від особистості не тільки постійного пристосування до змінних умов, а й ініціації нових змін. Здатність до інноваційної діяльності стає значущим компонентом підготовки фахівця будь-якого фахового спрямування.

Якщо новація – це потенційно можлива зміна, то інновація – це зміна реалізована. Тому з метою підвищення якості підготовки висококваліфікованих спеціалістів ми впроваджуємо у навчальний процес інноваційні методи навчання.

Вважаємо, що особистісна готовність фахівців до інноваційної діяльності має включати ряд складових: здатність до саморозвитку, зайняття активної особистісної позиції у реалізації інноваційних пошуків, позитивне ставлення до інновацій. Системні аспекти професійної підготовки є досить поширеним об'єктом психолого-педагогічних досліджень [1].

Аналіз інноваційної діяльності викладачів показує, що у навчально-виховному процесі, в основному, впроваджуються інноваційні технології, які є ефективними формами засвоєння навчального матеріалу та успішно застосовуються викладачами при вивченні професійно-орієнтованих дисциплін. Ми можемо зазначити основні технології: особистісно-орієнтоване

навчання та виховання, інтерактивні технології, теорію проблемного навчання, проекту технологію, технологію групової навчальної діяльності.

Сьогодні основна увага в підготовці майбутніх фахівців акцентується на тому, що навчальний процес у ВНЗ повинен будуватися таким чином, щоб студенти оволодівали професійними навиками, закріплювали знання й уміння, перетворювали їх на інструмент практичної дії та комунікації. Адже нові знання накопичуються й опрацьовуються довкола самої діяльності, що моделюється, а та в свою чергу породжує потребу студентів у поповненні нової потрібної інформації.

Зауважимо, що сьогодення також вимагає від особистості не лише конкретні знання, уміння та навички, а й здатність до продуктивної співпраці з іншими людьми, самостійного й відповідального прийняття рішень.

Відзначаючи позитивні тенденції забезпечення ВНЗ сучасною комп'ютерною технікою, перед викладачами закладу постають новітні завдання та з'являється низка проблем:

- відсутність у закладі кваліфікованого персоналу з обслуговування цієї техніки (техніки, програмісти, лаборанти);

- неефективне використання цих засобів через відсутність спеціалізованого програмного забезпечення для опанування тією чи іншою професією (АРМ, мультимедійні презентації, електронні посібники тощо);

- студенти та працівники ще не готові до широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій у освіті;

- про сучасні інформаційні технології продовжують лише говорити, а не впроваджувати їх у життя (достатньо заглянути в мережу Інтернет і подивитися, який відсоток ВНЗ мають власні web-сайти);

- залишаються не розробленими відповідні методики навчання, які б дозволили повною мірою скористатись перевагами електронних навчальних посібників, мультимедійних проєкторів, інтерактивних дощок.

Найважливішим завданням будь-якого сучасного закладу освіти є підготовка конкурентоспроможного, компетентного, гнучкого фахівця, який здатний досягати визначені цілі в різних надзвичайних ситуаціях та знання якого мають оцінно-ціннісний характер, що визначають стратегію пізнавальної діяльності [2].

Вивчення та застосування інноваційних методів навчання надають можливість викладачам впроваджувати та удосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань студентів.

Адже впровадження інноваційних методів значно поліпшує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення дисципліни, створює умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами. Педагоги фахових дисциплін відчують потребу у впровадженні таких методик, які б допомогли реалізації особистісного підходу до студента. Саме такий підхід є одним із найважливіших принципів організації навчально-виховної роботи. Сьогодні вже неможливо викладати дисципліни традиційно, коли у центрі навчального процесу знаходиться викладач, а студенти мовчки сприймають матеріал, слухають пояснення на лекціях або звітують на семінарських і практичних заняттях, виконують контрольні завдання, складають заліки, іспити, одержують оцінки за ті знання і навички, які набули у процесі навчання.

Впровадження інтерактивних методик у викладання фахових дисциплін дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт. Студент стає співавтором лекції, семінарського заняття тощо. Підхід до студента, який знаходиться у центрі процесу навчання, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості. Він полягає насамперед у підвищенні навчально-виховної ефективності занять, і як наслідок – у значному зростанні рівня реалізації принципів свідомості, активності та якості знань, умінь і навичок, які набули студенти. У працях зарубіжних педагогів цей новий підхід має назву «навчання за методом участі», «кооперативне навчання», коли створюється

можливість обговорення кожної проблеми, доведення, аргументування власного погляду. Це сприяє не лише глибшому розумінню навчального матеріалу, а й розвитку мислення та мовлення. Інтерактивне навчання у вищій школі передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у викладачів.

Організуючи навчальний процес, який спирається на використання інтерактивних методів навчання, треба враховувати входження в процес пізнання всіх студентів групи. Сумісна діяльність означає, що кожен вносить свій особистий індивідуальний вклад, в ході роботи йде обмін знаннями, ідеями, засобами діяльності.

Інтерактивні методи можуть застосовуватися при організації викладачем наступної роботи із студентами: організація тематичних занять; організація тимчасових творчих колективів при роботі над навчальним проектом; формування портфолію студента; організація дискусій і обговорень спірних питань, що виникли в колективі; для створення освітніх ресурсів (курсів лекцій, тренінгових матеріалів, дипломних робіт, творчих робіт, аудіо і відеоматеріалів і ін.)

Для вирішення навчальних завдань викладач використовує наступні інтерактивні форми: використання кейс-технологій; проведення відео конференцій; «круглих столів»; «мозковий штурм»; «форуми»; дебати; фокус-групи; ділові і рольові ігри; case-study (аналіз конкретних, практичних ситуацій); навчальні групові дискусії; тренінги.

З професійних якостей, які зазначені у освітній кваліфікаційній характеристиці фахівця, ми виділяємо ті, якими необхідно оволодіти студенти, тобто ті навчальні дисципліни професійно-практичної підготовки, які закладають основу швейного мислення.

Вважаємо за доцільне відмітити, що конструювання і виготовлення одягу ми розглядаємо як триєдиний процес: проект, процес і продукт. Проектування одягу передбачає вирішення художньо-образних і утилітарно-технічних задач, тобто суміщає художнє формотворення і технічне конструювання. Якщо живопис, рисунок, графіка, композиція костюма належать до фахових дисциплін, які передбачають розвиток художньо-образного сприйняття світу, то конструювання та моделювання одягу, є основними дисциплінами спеціальної фахової підготовки які дають можливість створити естетичну форму костюма у матеріалі за допомогою спеціальних методів конструювання та технічного моделювання одягу.

Початкові етапи конструювання пов'язані з появою кроєного одягу (від фр. *tailleur* – кроїти), що у перекладі дослівно означає «робити за зростом та міркою». В історії швейної індустрії відомі десятки методик конструювання. До них відносяться муляжний, розрахунково-графічний, геометричний метод, методи триангуляції, конструктивних смуг і поясів та геодезичних ліній, метод розрахунку розгортки деталей одягу за зразками моделей та інші.

Основним завданням конструювання одягу є розробка креслень деталей моделей одягу для індивідуальної або типової фігури. Кожна методика конструювання включає інформацію про фігуру людини або готовий виріб, методи обробки отриманої інформації у вигляді технічних розрахунків і формул, за допомогою яких встановлюються розміри конкретних відрізків і вузлів деталей одягу, способи геометричної побудови та членування конструкцій одягу.

При проектуванні одягу також враховуються особливості тілобудови, крій і способи технологічної обробки, тобто те, що в кінцевому результаті формує систему внутрішньої інформації, яка характерна кожній методиці.

Для професійної підготовки майбутніх вчителів технологій в найбільш поширеними є муляжний та розрахунково-графічний, тоді як інші методики мають характер інженерного спрямування, тобто вимагають іншого конструкторського напрямку, наприклад, комп'ютерних методик конструювання.

Муляжний метод з'явився багато століть назад і до цих пір не втратив своєї актуальності. Створення моделей одягу і отримання розгортки їх деталей у відповідності з художнім задумом втілюється шляхом макетування (муляжування) виробу на фігурі людини чи на манекені. Експериментальний шлях проектування в «м'якій скульптурі» дозволяє достатньо враховувати анатомо-фізіологічні особливості фігури людини і, водночас, пластику тканини і складність конструктивно-декоративних особливостей моделей. Простота і доступність муляжного методу

здаються такими лише на перший погляд, вимагаючи, водночас, великої професійної майстерності, художніх здібностей та особливих практичних навичок.

Так, довготривале і достатньо успішне застосування у школах дизайну муляжного методу дозволяє вважати його універсальним способом творчого пошуку в сфері дизайн-проекування. Таким чином, знати його можливості і вміти працювати безпосередньо з матеріалом необхідно кожній швачки.

Що стосується розрахунково-графічних методів конструювання одягу, то їх формування розпочалося в кінці 18 – початку 19 століття. Наприклад, закрійник Мішель (м. Лондон) розробив систему крою, яка отримала назву Дріттель. На теперішній час таких методів відомо декілька десятків. Інший приклад: радянська єдина методика конструювання чоловічого, жіночого та дитячого одягу (ЄМКО), німецька методика «Мюллер і син», пропорційно-розрахункові методики, розрахунково-мірочні та інші.

Як бачимо, професійна підготовка майбутнього фахівця може базуватись як на одній, так і на поєднанні декількох методик конструювання одягу. Для того щоб студенти не сприймали фрагментарно лінії, відрізки чи формули, а могли засвоїти особливості розробки конструкцій моделей одягу та вибрати оптимальні методи конструювання для втілення проектної ідеї костюма у відповідній формі, необхідно шукати ті форми дидактичної підготовки, які у повній мірі відповідали б сучасному рівню дизайнерського мислення, важливість якого полягає у єдності функції, конструкції та естетики. Тому однією з основних дисциплін в навчальному процесі фахової підготовки студентів є «Конструювання одягу». У ній викладені методики конструювання одягу, які дають можливість розробити креслення конструкцій різноманітних моделей одягу. Висвітлені основні питання побудови і розкладки лекал. Вивчення дисципліни передбачає висвітлення питань, щодо загальних відомостей про одяг, його класифікацію, асортимент та термінологію; основні етапи розробки конструкцій моделей поясного, плечового, легкого та верхнього, жіночого, чоловічого та дитячого одягу; вимоги до створення лекал. Студенти також оволодівають вміннями розробляти технічну документацію, враховувати особливості матеріалу тощо. Такі вимоги також зумовлені і розвитком технології виготовлення одягу, і появою нового обладнання, і вимогами самих оточення.

Слід враховувати той факт, що невід'ємною частиною проектування одягу є необхідність втручання у процес технічного моделювання, тобто зміни основної конструкції відповідно до творчого задуму.

Безумовно, недоліком у нових умовах роботи можна вважати втрату спонтанності, характерної для усного спілкування на заняттях, проте вирішенням проблеми можуть бути різні форми взаємодії з тими, хто навчається, на основі розширення мотивації такого спілкування. Проте тут виникає й інша проблема - педагоги хочуть зробити все безпосередньо самі. Як засвідчують матеріали деяких інтернетівських конференцій, викладачі більшою мірою віддають перевагу особистій участі в розробках матеріалів, ніж використанню вже розроблених іншими методик. Мабуть, це не стільки технічна проблема, скільки психолого-педагогічна.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Інноваційна освітня діяльність педагога щодо застосування нововведень не піддається формалізації, оскільки потребує врахування людського чинника, зокрема, подолання соціально-психологічних бар'єрів, формування готовності до сприйняття нових ідей та участі в інноваційних заходах відповідно до швидко змінюваних вимог суспільства. Сьогоднішні студенти вирізняються інтелектуальними, психологічними, фізіологічними особливостями, тому потребують іншого підходу в навчанні й вихованні. За інноваційними технологіями навчання – майбутнє нашої освіти.

Головною умовою інтерактивних методів навчання є ініціативність студентів в навчальному процесі, яку стимулює педагог в якості консультанта. Як відомо, інтерактивне навчання принципово відрізняється від традиційного. що інтерактивне навчання сприяє активізації навчально-пізнавального процесу, формуванню глибокої внутрішньої мотивації, надає можливості для інтелектуального та творчого розвитку, вияву ініціативи, розвиває

комунікативні вміння. Тому використання даного виду навчання є невід'ємною частиною процесу професійної підготовки майбутніх вчителів технологій.

Література:

1. Интерактивные технологии для обучения и организационного развития персонала : учебное пособие [упор. Панфилова А. П.]. – СПб : ИВЭСЭП, Знание, 2009. – 536 с.
2. Пехота О. М. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота – К. : А.С.К., 2004. – 352 с.
3. Пометун О. Сучасний урок / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : Видавництво А.С.К., 2003. – 192 с.
4. Трошкін О.В. Педагогічні умови розвитку ініціативності майбутніх дизайнерів у процесі навчально-творчої діяльності/ О.В. Трошкін //Дис... канд. педагогічних наук:13.00.04. Луганськ – 2004.-247с.

У статті розглянуті сучасні проблеми застосування інтерактивних технологій для викладачів у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців. Використання засобів навчання нового покоління у професійно-практичній підготовці не вимагає від вчителя технологій значної фахової підготовки. Вимоги до підготовки не перевищують компетенцій, які достатньо мати при використанні звичайних технічних засобів навчання. Ефективність сучасних мультимедійних засобів навчання, яка визначається їх інтерактивністю, мобільністю, багатофункціональністю значно перевищує ефективність традиційних технічних засобів навчання. Сьогоднішні студенти вирізняються інтелектуальними, психологічними, фізіологічними особливостями, тому потребують іншого підходу в навчанні й вихованні. Використання даного виду навчання є невід'ємною частиною процесу професійної підготовки майбутніх вчителів технологій.

Ключові слова: інтерактивні технології навчання, процес навчання фахівця, зміст фахової підготовки, оновлення підготовки майбутніх вчителів технологій.

В статье рассмотрены современные проблемы использования интерактивных технологий для преподавателей в процессе профессиональной подготовки будущих специалистов. Использование данных способов обучения у профессионально-практической подготовки не требует от учителей технологий значительного изменения профессиональной подготовки.

Ключевые слова: интерактивные технологии обучения, процесс обучения специалистов, содержание профессиональной подготовки, обновление подготовки будущих учителей технологий.

In the article the modern problems of the use of interactive technologies for teachers in the training of future specialists. Use of training a new generation of professional and practical preparation does not require significant teacher technology training. Requirements for training do not exceed the competencies that have enough using conventional teaching aids. The efficiency of modern multimedia teaching, which is determined by their interactivity, mobility, multifunctional significantly higher than the efficiency of traditional technical training. Today's students are distinguished intellectual, psychological, physiological characteristics, so they require a different approach to training and education. Using this type of training is an essential part of training future teachers of technology.

Keywords: interactive learning technology, professional training process, the content of professional training, updating training future teachers of technology.

УДК 37.015.3:378.147(045)

І.В. Шевчук
м. Вінниця, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Постановка проблеми. Психологічна адаптація є одним із провідних способів і необхідною умовою соціалізації. Для вищої школи економічного профілю слід зазначити, що чим складнішим для студента є середовище (якісно іншій зміст освіти, спільної діяльності, вимог до студента, інші форми контролю знань, самостійність тощо) і чим кардинальніші зміни відбуваються в ньому за короткий проміжок часу, тим важче студентам адаптуватися до нових